

ใบความรู้ที่ ๑
เรื่อง เสียงในภาษา
วิชา ท๓๑๑๐๑ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

โดย ครูปิยะฤกษ์ บุญโกศล โรงเรียนเชียงใหม่พิทยาкар สพม. เขต ๒๙

“เสียง” ตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายว่า “สิ่งที่รับรู้ด้วยหู เช่น เสียงฟ้าร้อง เสียงเพลง เสียงพูด...”

“ภาษา” ตามความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายว่า “ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความหมายของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม; เสียง ตัวหนังสือ หรือกิริยาอาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ...”

ดังนั้น “เสียงในภาษา” เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ เสียงในภาษา คือ สิ่งที่รับรู้ด้วยหูซึ่งเกิดการฟังที่มาจากการพูดหรืออ่านออกเสียง นั่นเอง

เสียงในภาษาไทยมีแหล่งกำเนิด ดังนี้

- ➔ เกิดจากการเลียนเสียงธรรมชาติ
 - เสียงสัตว์ร้อง
 - เสียงวัตถุ
 - เสียงธรรมชาติ
- ➔ เกิดจากคำอุทาน
- ➔ เกิดจากมนุษย์

เสียงมีการเปลี่ยนแปลงได้ ๓ ประการ

- ➔ การกร่อนเสียง เช่น ตาวัน เป็น ตะวัน, หมากม่วง เป็น มะม่วง
- ➔ การกลมกลืนเสียง เช่น อย่างนี้ เป็น ยั้งี้, อย่งไร เป็น ยั้งไ
- ➔ การเพิ่มเสียง เช่น นกจิบ เป็น นกกระจิบ

เสียงในภาษาไทย ประกอบด้วย เสียงที่มาจากภาษาพูด (คำพูด) และเสียงที่มาจากภาษาเขียน (คำอ่าน : อ่านออกเสียง) ทุกอย่างที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะวิเคราะห์เสียง เราให้ความสำคัญโดยเน้นทักษะการฟัง เมื่อเข้าใจเสียงที่เกิดจากการได้ยินหรือฟัง เราจึงจะสามารถวิเคราะห์เสียงได้อย่างถูกต้อง

เสียงในภาษาไทย มี ๓ เสียง ได้แก่

๑. เสียงสระ (เสียงแท้)

เป็นเสียงที่เปล่งออกมาโดยตรงจากปอด ไม่ถูกอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งกักไว้ในช่องปาก
เสียงสระในภาษาไทย มี ๒๑ หน่วยเสียง ได้แก่

๑.๑ เสียงสระเดี่ยว (สระแท้)

คือเสียงสระที่ขณะออกเสียงลักษณะของลิ้นและริมฝีปากจะมีตำแหน่งคงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
มีจำนวน ๑๘ เสียง ได้แก่

สระหน้า		สระกลาง		สระหลัง	
ส	ย	ส	ย	ส	ย
/อิ/	/อี/	/อี/	/อีอ/	/อุ/	/อู/
/เอะ/	/เอ/	/เออะ/	/เออ/	/โอะ/	/โอ/
/แอะ/	/แอ/	/อะ/	/อา/	/เอาะ/	/ออ/

๑.๒ เสียงสระประสม (สระเลื่อน)

คือเสียงสระที่ขณะออกเสียงลักษณะของลิ้นจะมีการเปลี่ยนแปลงจากตำแหน่งหนึ่ง
แล้วเลื่อนไปยังตำแหน่งหนึ่งอย่างรวดเร็ว สระประสมเกิดจากการประสมของสระเดี่ยว ๒ เสียง
มีจำนวน ๓ เสียง ได้แก่

/อี/ + /อา/ ---> /เอีย/

/อีอ/ + /อา/ ---> /เอือ/

/อุ/ + /อา/ ---> /อัว/

หลักการจำเสียงสระประสมให้ง่ายและขึ้นใจ : **เรียน เพื่อ ตัว**

ข้อควรทำความเข้าใจตามตำราไทยแต่เดิม (หากนักเรียนเคยศึกษามาก่อน)

เพื่อนักเรียนจะได้ไม่เกิดความสับสน

➡ **สระประสม (สระประสม)** เดิมมี ๖ เสียง คือ /เอียะ เอีย อัวะ อัว เอือะ เอือ/

ปัจจุบันนับให้มีเพียง ๓ เสียง ได้แก่ /เอีย เอือ อัว/ สระประสม ๓ เสียงที่ตัดออกไป ได้แก่ เอียะ เอือะ

อัวะ เพราะนักภาษาศาสตร์ไทยไม่ได้ระบุให้เป็นเสียงสระไทยจากที่มีอยู่ทั้งหมด ๒๑ เสียง

แล้ว เนื่องจากคำที่ประสมด้วยสระดังกล่าวมีน้อยหรือไม่มีคำที่จะใช้หรือสามารถใช้สระประสมเสียงยาวแทนได้ เช่น คำว่า
เลือก สามารถออกเสียงคำได้ทั้งเสียงสั้นหรือเสียงยาวก็ได้ โดยความหมายไม่เปลี่ยน นั่นเอง

➡ **สระเกิน** (ปัจจุบันไม่นับเป็นเสียงสระเนื่องจากมีเสียงพยัญชนะต้น (ฤ ฤก ฤก ฤก) และ

และมีเสียงพยัญชนะท้ายหรือตัวสะกด (อำ ไอ โ อ เอา) ดังนี้

ฤ	----->	/ร/	+	/อี/		
ฦ	----->	/ร/	+	/อือ/		
ฦ	----->	/ล/	+	/อี/		
ฦ	----->	/ล/	+	/อือ/		
อ่า	----->	/อะ/	+	/ม/		
ไอ	----->	/อะ/	+	/ย/		
ไอ	----->	/อะ/	+	/ย/		
เอา	----->	/อะ/	+	/ว/		

ในการนำไปใช้จริง ๆ เกี่ยวกับสระ

การรู้จักรูปสระและเสียงสระอย่างถ่องแท้จะช่วยให้เราเข้าใจส่วนประกอบในภาษามากยิ่งขึ้น เช่นคำว่า เก่า ถ้าเรารู้ว่าสระเอา ซึ่งเป็นสระเกิน ประกอบด้วยรูปสระ ๒ รูป คือ ะ (ไม้หน้า) กับ ำ (ลากข้าง)

เวลาสะกดคำเราจะบอกได้อย่างถูกต้องว่า ก-สระเอา-ไม้เอก-เก่า คำว่า เก่า มีเสียงพยัญชนะต้น /ก/ + สระ /อะ/ + ตัวสะกด /ว/ + เสียงวรรณยุกต์ /เอก/ ไม่ใช่ สระเอ-ก-ไม้เอก-สระเอา แล้วออกเสียงว่า เก่า

รูปสระ มีอะไรบ้าง จากที่บอกว่ามี ๒๑ รูป

ทบทวนความจำ รูปสระและชื่อเรียกของรูปสระ

ที่	รูปสระ	ชื่อเรียก	ที่	รูปสระ	ชื่อเรียก
๑	ะ	วิสรรชนีย์	๑๒	ใ	ไม้ม้วน
๒	ั	ไม้หันอากาศ	๑๓	ไ	ไม้มลาย
๓	ึ	ไม้ไตคู้	๑๔	โ	ไม้โ
๔	ำ	ลากข้าง	๑๕	อ	ตัว ออ
๕	ิ	พินทุอิ	๑๖	ย	ตัว ยอ
๖	ิ	ฝนทอง	๑๗	ว	ตัว วอ
๗	อ	หยาดน้ำค้าง	๑๘	ฤ	ตัว รี
๘	ุ	พินทุ	๑๙	ฦ	ตัว รือ
๙	ู	ตีนเหยียด	๒๐	ฦ	ตัว ลือ
๑๐	ุ	ตีนคู้	๒๑	ฦ	ตัว ลือ
๑๑	เ	ไม้หน้า			

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับรูปสระ

รูปสระ จำแนกออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. สระคงรูป คือคำที่ออกเสียงสระใดก็ใช้รูปสระนั้น เช่นคำว่า

พระ /พร+อะ+ตรี/

हनุน /น+อุ+น+จัตวา/

ดื่ม /ด+อือ+ม+เอก/

๒. สระลดรูป คือคำที่ไม่ปรากฏรูปสระ (ลดรูปทั้งหมด)

หรืออาจจะมีรูปสระบางตัวคงเหลืออยู่บ้าง (ลดรูปบางส่วน)

๒.๑ สระอะ ลดรูป (ทั้งหมด) คือ

ไม่ปรากฏรูปประวิสรรชนีย์ในพยางค์ที่ออกเสียง อะ เช่น ณ สนอง

๒.๒ สระโอะ ลดรูป (ทั้งหมด) คือการตัดรูปสระโอะออก

แต่คงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) ไว้ เช่นคำว่า

ดก /ด+โอะ+ก+เอก/

ชด /ช+โอะ+ด+ตรี/

นพ /น+โอะ+บ+ตรี/

ปรบ /ปร+โอะ+บ+เอก/

๒.๓ สระออ ลดรูป (ทั้งหมด) คือ ตัดตัว อ

ออกแต่ยังอ่านออกเสียงเหมือนมี อ อยู่ด้วย เช่นคำว่า ศร พร

๒.๔ สระเออ ลดรูป (บางส่วน) คือตัดตัว อ

ออกในพยางค์ที่มีตัวสะกดในแม่เกย เช่น

เนย /น+เออ+ย+สามัญ/

เหมย /ม+เออ+ย+จัตวา/

๒.๕ สระอัว ลดรูป (บางส่วน) คือ ตัดไม้หันอากาศใช้ตัว ว

ตัวเดียวในพยางค์ที่มีตัวสะกด เช่น

ชวด /ช+อัว+ด+โท/

มวย /ม+อัว+ย+สามัญ/

๓. สระเปลี่ยนรูป คือ เปลี่ยนรูปไปใช้รูปสระอื่นแทน

๓.๑ สระ อะ เปลี่ยน ะ เป็น ั หรือรูปอื่นแทน เช่นคำว่า

พัน (เสียง อะ) วรรณ (เสียง อะ)

๓.๒ สระ เอะ แอะ เปลี่ยน ะ เป็น ี เช่นคำว่า

เป็น /ป+เอะ+น+สามัญ/

แซ็ค /ล+แอะ+ก+ตรี/

เหน็บ	/น+เอะ+บ+เอก/
๓.๓ สระ เอาะ เปลี่ยน ำ และ ะ เป็น ี และหรือ อ เช่นคำว่า	
ก็	/ก+เอาะ+โท/
น็อก	/น+เอาะ+ก+ตรี/
มีอบ	/ม+เอาะ+บ+ตรี/
๓.๔ สระ เออ เปลี่ยน อ เป็น ิ เช่นคำว่า	
เงิน	/ค+เออ+น+จัตวา/
เป็บ	/ป+เออ+บ+เอก/

ข้อควรรู้

◇ รูปสระเดียวกันเมื่อใช้ในคำต่าง ๆ ทำให้เสียงสระอาจไม่ตรงกัน เช่นคำว่า

น้ำใจ	/น+อะ+ม+ตรี/
ดื่มน้ำ	/น+อา+ม+ตรี/
เจ้าไข	/จ+อะ+ว+โท/
พระเจ้า	/จ+อา+ว+โท/

๒. เสียงพยัญชนะ (เสียงแปร)

เป็นเสียงที่เปล่งออกมาผ่านทางเดินของลมแล้วถูกสกัดกั้นโดยอวัยวะส่วนหนึ่งทำให้เกิดเสียงต่างกั นออกไปตามอวัยวะที่มาสกัดกั้น พยัญชนะในภาษาไทยมี ๔๔ รูป แบ่งออกเป็นพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด)

๒.๑ เสียงพยัญชนะต้น มี ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๑.๑ เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

ที่	หน่วยเสียง พยัญชนะต้นเดี่ยว	รูป พยัญชนะต้นเดี่ยว	ตัวอย่างคำ
๑	/ก/	ก	ก้อน
๒	/ค/	ข ขุ ค คอ ฅ	จิง ขรรค์ คาม
๓	/ง/	ง	เงิน
๔	/จ/	จ (จร)	จันทร์
๕	/ช/	ฉ ช ฌ	ชมเชย
๖	/ซ/	ซ ศ ษ ส (สร, ทร, ศร, สร)	ซุกซน ศิล สาน

ที่	หน่วยเสียง พยัญชนะต้นเดี่ยว	รูป พยัญชนะต้นเดี่ยว	ตัวอย่างคำ
๗	/ย/	ญ ย	ใหญ่ ยาม
๘	/ด/	ฎ ด	ดล
๙	/ต/	ฏ ต	ตาล
๑๐	/ท/	ฐ ฑ ฒ ถ ท ธ	ฐาน เต่า ถอน ธง
๑๑	/น/	ณ น	ณร น้ำ
๑๒	/บ/	บ	โบก
๑๓	/ป/	ป	ปิ่น
๑๔	/พ/	ผ พ ภ	เผื่อ พ่าง เกตรา
๑๕	/ฟ/	ฝ ฟ	ฝ้า ฟ้า
๑๖	/ม/	ม	มัด
๑๗	/ร/	ร	รัก
๑๘	/ล/	ล ฬ	ลอย จูฬา
๑๙	/ว/	ว	วัด
๒๐	/ฮ/	ห ฮ	หอม ฮีตฮัต์
๒๑	/อ/	อ	อ้อน

๒.๑.๒ เสียงพยัญชนะต้นประสม (พยัญชนะคู่ หรือ อักษรควบ คำที่ได้เรียกว่า คำควบกล้ำ) เกิดจากเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ต้องออกพร้อมกัน ๒ เสียงในพยางค์หรือคำนั้น ๆ เช่น

ที่	หน่วยเสียง พยัญชนะต้นประสม	รูป พยัญชนะต้นประสม	ตัวอย่างคำ
๑	/กร/	กร	กรับ
๒	/กล/	กล	กลาย
๓	/กว/	กว	ก๊วก
๔	/คร/	ขร คร	ขรุขระ ครอบครอง
๕	/คว/	ขว คว	ขวิด ความ
๖	/คล/	ขล คล	ขลุ่ย คลั่ง
๗	/ดร/	ดร	ดริ๊ก
๘	/ตร/	ตร	ตรากตรำ
๙	/ทร/*	ทร	ทฤษฎี จันทรา
๑๐	/บร/	บร	บรอนซ์
๑๑	/บล/	บล	บล็อก
๑๒	/ปร/	ปร	ปราบปราม
๑๓	/ปล/	ปล	ปลาย
๑๔	/พร/	พร	พระ
๑๕	/พล/	พล	พลาย
๑๖	/ฟรี/	ฟรี	ฟรี
๑๗	/ฟล/	ฟล	ฟลุ๊ก
พยัญชนะต้นประสม (คำควบไม่แท้) ต่อไปนี้จัดอยู่ใน “เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว”			
๑	/จ/	จร	จริง
๒	/ช/	ชร, ทร, ศร, สร	ไซร์ ทราบ เศร้า สร้าง

ข้อควรจำ

◆ คำควบแท้

เกิดจากรูปพยัญชนะต้นเดี่ยวหนึ่งเสียงประสมกับเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่เป็นเสียง /ร/ /ล/ /ว/
แล้วสามารถออกเสียงทั้งสองเสียงพร้อมกันได้ เช่นคำว่า กล้า กระ ความญ พริก พร้อมเพรียง
ถือว่าเป็นเสียงพยัญชนะต้นประสม (อักษรควบแท้)

◆ คำควบไม่แท้

เกิดจากรูปพยัญชนะต้นเดี่ยวหนึ่งเสียงประสมกับเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่เป็นเสียง /ร/ /ล/ /ว/
แล้วไม่สามารถออกเสียงทั้งสองเสียงพร้อมกันได้ เช่นคำว่า จริง ไชร์ ทราบ ทราย เศร้า สร้าง
ถือว่าเป็นไม่ใช้เสียงพยัญชนะต้นประสม แต่จัดอยู่ในเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว
(อักษรควบไม่แท้) หรือ อักษรนำ

ข้อควรสังเกตรูปและเสียงของอักษรไทย

- รูปพยัญชนะมีมากกว่าเสียงพยัญชนะ มีสาเหตุเนื่องมาจาก
ในภาษาไทยมีการยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้แต่ออกเสียงตามภาษาเดิมไม่ได้
จึงออกเสียงตามเสียงที่มีในภาษาไทย เช่น จะออกเสียง ศ ษ ส
ให้ต่างกันเหมือนภาษาสันสกฤตไม่ได้
แต่ในภาษาไทยยังคงรูปในการเขียนไว้เพื่อรักษารูปศัพท์เดิมเอาไว้
- รูปพยัญชนะที่ต่างกันแต่มีเสียงเดียวกัน เช่นคำว่า
ข้า ค่า ฆ่า, เชื้อ เนื้อ, ฟา ฟ้า, ซ่า ส้า เป็นต้น
- พยัญชนะไทยที่ไม่ใช้กันในปัจจุบันมี ๒ รูป ได้แก่ ข ค
- รูป พยัญชนะต้นเดียวกันของคำหรือพยางค์ที่มีใช้ในภาษาไทยไม่ได้มีเสียงเหมือนกันเสมอไป
ตัวอย่าง เช่นคำว่า
มณฑก อ่านว่า มน-ทก
บัณฑิต อ่านว่า บัน-ดิด
ท ของคำแรก พยัญชนะต้น จัดอยู่ใน /ท/
ท ของคำที่สอง พยัญชนะต้น จัดอยู่ใน /ด/
ดังนั้น รูปและเสียงพยัญชนะจะไม่ตรงกันเมื่อใช้ในคำต่าง ๆ แล้ว
รูปและเสียงสระเมื่อใช้ในคำต่าง ๆ ก็อาจไม่ตรงกันด้วย
- พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายที่มีรูปพยัญชนะเดียวกันไม่จัดอยู่ในเสียงเดียวกันเสมอไป
ตัวอย่าง เช่นคำว่า

รัก รูปพยัญชนะ ร เสียงพยัญชนะต้น คือ /ร/

ณร รูปพยัญชนะ ร เสียงพยัญชนะท้าย คือ /น/

ถอด รูปพยัญชนะ ถ เสียงพยัญชนะต้น คือ /ท/

นาถ รูปพยัญชนะ ถ เสียงพยัญชนะท้าย คือ /ด/

๖. รูปพยัญชนะบางรูปไม่ออกเสียง เช่น

◇ พยัญชนะ ร หรือ ห ที่นำหน้าพยัญชนะสะกดในคำบางคำซึ่งมาจากภาษาบาลี-สันสกฤต เช่นคำว่า พรหม สามารถ พราหมณ์

◇ พยัญชนะที่ปรากฏเครื่องหมายทัณฑฆาต (ˆ) กำกับ เช่นคำว่า เบอร์ ศัพท์
อานิสงส์

◇ พยัญชนะที่ตามหลังพยัญชนะสะกดคำซึ่งมาจากภาษาบาลี-สันสกฤต เช่นคำว่า พุทธ
จิตร สูตร

◇ อักษรนำ ประกอบด้วย

- ห หรือ อ นำอักษรต่ำเดี่ยว (อักษรเดี่ยว) เช่นคำว่า หยิบ อย่าง หยูก อยากร

- พยัญชนะรูปหนึ่ง นำ พยัญชนะอีกรูปหนึ่ง

เวลาอ่านจะผันเสียงวรรณยุกต์ให้ได้เสียงตามพยัญชนะตัวหน้า เช่นคำว่า

- สลาย ส นำ ล อ่านว่า สะ-(ห)ลาย ทำให้ได้เสียงวรรณยุกต์ จัตวา

- ขรม ข นำ ร อ่านว่า สะ-(ห)รม ทำให้ได้เสียงวรรณยุกต์ จัตวา

- สกิต ส นำ ถ อ่านว่า สะ-กิต ทำให้ได้เสียงวรรณยุกต์ เอก

- พยัญชนะรูปหนึ่ง นำ พยัญชนะอีกรูปหนึ่ง

เวลาอ่านจะไม่ผันเสียงวรรณยุกต์ตามพยัญชนะตัวหน้า เช่นคำว่า

- สบาย ส นำ บ อ่านว่า สะ-บาย

- ปรีตร ป นำ ร อ่านว่า ปะ-ริด

๒.๒ เสียงพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) คือเสียงพยัญชนะที่นำมาใช้เป็นตัวสะกด
 ตัวสะกดในภาษาไทยมี ๘ มาตรา/หน่วยเสียง (ไม่รวมแม่ ก กา) ดังนี้

ที่	หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด)	รูปพยัญชนะท้าย	ตัวอย่างคำ
๑	/ก/ = แม่ กก	ก ข ค ฅ	สุข สุข นาค เมฆ
๒	/ต/ = แม่ กต	จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ด ต ถ ท ฑ ศ ษ ส	กิจ คช ก๊าซ กฏ ปราบกฏ อุฐ ครุฑ อัมจันทร์ บต หน่วยกิต นาถ ประสาท อาวุธ อากาศ พิช โอกาส
๓	/ป/ = แม่ กป	บ ป พ ฟ ภ	ลับ บาป ภาพ กราฟ ลาก
๔	/ง/ = แม่ กง	ง	ขวาง
๕	/น/ = แม่ กน	ญ ณ น ร ล ฬ	ขวัญ ญาณ คน กร ตล กาฬ
๖	/ม/ = แม่ กม	ม	ยาม
๗	/ย/ = แม่ เกย	ย	ขยาย
๘	/ว/ = แม่ เกว	ว	กริ้ว
รูปพยัญชนะที่ไม่ใช้เป็นตัวสะกดเลย ได้แก่ ข ค ฉ ฉ ผ ฝ ห อ ฮ			

ลักษณะของคำที่ควรรู้

๑. คำเป็น มีลักษณะดังนี้

- ๑) คำที่ประสมด้วยเสียงสระยาว (ทีฆสระ) ในแม่ ก กา โดยไม่มีตัวสะกด หรือ
- ๒) เป็นคำที่สะกดด้วยมาตราตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย และ เกว รวมทั้งสระเกินทั้ง ๔ สระ ได้แก่ อำ ไอ โอ เอ (เนื่องจากสระเหล่านี้มีเสียงตัวสะกดรวมอยู่ด้วย)

ตัวอย่างคำเป็น

- แม่ ก กา >> ยา จำ มี ดู โบ โหล แก้ เปล หารื้อ เธอ ฯลฯ
- แม่ กง >> บ่าง สิ่ง ฟุ้ง โลง แห้ง แก้ง อึ้ง หนึ่ง เพลิง ฯลฯ
- แม่ กน >> ฝัน สาร กาฬ กัลป์ ญาณ (สา)มัญ เทอญ
 (ส)วรรค์ บรร(ทม) ฝัน ฯลฯ
- แม่ กม >> ยำ (มีเสียงตัวสะกด แม่กม) กรรม เกม โสม เทม
 เริ่ม ต้ม ส้ม(ฤทธิ์) สาม ริม ซีม เล็ม แก
 รม ทูม ก้อม ฯลฯ
- แม่ เกย >> ไกล ให้ ไสย (มีเสียงตัวสะกด แม่เกย) ควาย
 โบาย เฉยเมย ฯลฯ

แม่ เกอว >> เต่า (มีเสียงตัวสะกด แม่ เกอว) แมว เหมียว
เคี้ยว ข้าว แล่ว เอว ฉิว ฯลฯ

๒. คำตาย มีลักษณะดังนี้

๑) คำที่ประสมด้วยเสียงสระสั้น (รัศสระ) ในมาตราแม่ ก กา
โดยไม่มีตัวสะกด หรือ

๒) เป็นคำที่สะกดด้วยมาตราตัวสะกดแม่ กก กด และ กบ
ตัวอย่างคำตาย

แม่ ก กา >> นะคะ จ๊ะ จ๋ะ มิ เลอะเทอะ เตะ แปะ
จู้ โต้ะ เหาะ ฯลฯ

แม่ กก >> รัก วรรณ นาค เมฆ แยก ฤกษ์ สุข โภค ฯลฯ

แม่ กด >> เท็ด เดช (บัณฑิต เลศ กิเลส เหตุ สบถ
ประดิษฐ์ อัฐ โภศ ครุฑ ก๊าซ ฟอส(ฟอ)รัส
พิช ฯลฯ

แม่ กบ >> นิพ(พาน) ลพ เสพ โลก สาป ยิป(ซี)
กราบ ยับ ฯลฯ

ข้อควรรู้เกี่ยวกับรูปพยัญชนะในการจำแนกตามวิธีใช้

แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

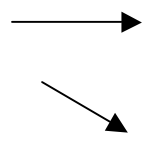
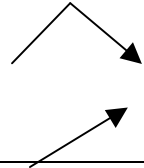
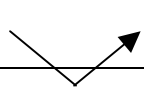

๑. พยัญชนะกลาง คือพยัญชนะที่ใช้โดยทั่วไปทั้งภาษาไทย บาลี สันสกฤต มี ๒๑ รูป
ได้แก่ ก ข ค ง จ ฉ ช ต ถ ท น ป ผ พ ม ย ร ล ว ส ห

๒. พยัญชนะเดิม คือพยัญชนะที่ติดมากับแบบเดิมมีใช้กันในภาษาบาลี สันสกฤตมี
๑๓ รูป คือ ฆ ฌ ญ ฐ ฑ ฒ ณ ฐ ฬ ศ ษ

๓. พยัญชนะเดิม คือพยัญชนะที่ไทยคิดเพิ่มเติมขึ้นภายหลัง มี ๑๐ รูป ข ค ซ ฎ ด บ
ฝ ฟ อ ฮ

๓. เสียงวรรณยุกต์ (เสียงดนตรี)

เป็นเสียงที่เปล่งออกมาพร้อมกับเสียงสระ ให้ระดับเสียงสูง-ต่ำตามการสั่นสะเทือนของสายเสียง จึงเรียกว่าเสียงดนตรี มี ๕ เสียง ดังนี้

ที่	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หรือสัญลักษณ์	ตัวอย่างคำ	ลักษณะ ของการออกเสียง	ความหมายกลุ่มวรรณยุกต์
๑	/สามัญ/ /°/	เดือน แรม		ระดับกลาง
๒	/เอก/ /°̇/	ผ่อง สด		ระดับต่ำ
๓	/โท/ /°̂/	ขึ้น แจ่ม		เปลี่ยนตก
๔	/ตรี/ /°̃/	ฟ้า ลับ ชด ใช้		ระดับสูง
๕	/จัตวา/ /°̄/	จำ หมอน ใส		เปลี่ยนขึ้น

ส่วนรูปวรรณยุกต์ มี ๔ รูป ดังนี้

ที่	รูปวรรณยุกต์	ชื่อเรียก
๑	'	เอก
๒	ˊ	โท
๓	ˋ	ตรี
๔	ˋˊ	จัตวา

ข้อควรสังเกต

◆ รูป และ เสียง วรรณยุกต์ในแต่ละพยางค์หรือคำไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเสมอไป ดังนั้นเราจึงให้ความสำคัญในเรื่องอักษรสามหมู่และการผันวรรณยุกต์เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์หรือคำได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่าง เช่นคำว่า

ห้าม	รูปวรรณยุกต์ ˊ	เสียงวรรณยุกต์เป็น /โท/
เกล้า	รูปวรรณยุกต์ ˊ	เสียงวรรณยุกต์เป็น /ตรี/
ปราม	รูปวรรณยุกต์ ไม่มี	เสียงวรรณยุกต์เป็น /สามัญ/
ฝน	รูปวรรณยุกต์ ไม่มี	เสียงวรรณยุกต์เป็น /จัตวา/
ถ่าน	รูปวรรณยุกต์ ´	เสียงวรรณยุกต์เป็น /เอก/
ที่	รูปวรรณยุกต์ ´	เสียงวรรณยุกต์เป็น /โท/

ในการพูด

๒. ภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ทำให้สามารถสร้างพยางค์และคำต่าง ๆ ได้จำนวนมาก
๓. ทุกพยางค์ในภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์เสมอ
๔. วรรณยุกต์ ๕ เสียง จะพบว่าเมื่อออกเสียงหรือพูดสามารถทำให้ครบทั้ง ๕ เสียงได้ทั้งในคำเป็นและคำตาย แต่ในการเขียนจะเขียนให้ครบทั้ง ๕ เสียงไม่ได้ เช่น

เสียง ชนิดคำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
คำเป็น	จา	จ่า	จ๊า	จ่້า	จ๋า
คำตาย	-	จะ	จ๊ะ	จ๊ะ	จ๊ะ
คำเป็น	มน	หม่น	ม่น/หมั่น	ม้น	หมน
คำตาย	-	หมด	หมัด	มด	มุด

๕. ในการใช้รูปวรรณยุกต์กับอักษรต่ำ จะไม่ใช้รูปวรรณยุกต์ ˊ เพราะว่าอักษรต่ำเมื่อใช้รูปวรรณยุกต์ ˊ กับอักษรต่ำจะได้เสียง /ตรี/

๖. คำที่มีพยัญชนะต้นสองตัว ได้แก่ อักษรควบ หรือ อักษรนำ ถ้ามีวรรณยุกต์ต้องเขียนรูปวรรณยุกต์ไว้บนพยัญชนะตัวที่สอง ส่วนการผันเสียงวรรณยุกต์ให้ยึดพยัญชนะตัวแรกเป็นหลัก เช่น

เสียง คำ	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
ตัวอย่าง ๑	ปลอง	ปล่อง	ปล็อง	ปล็อง	ปล็อง
ตัวอย่าง ๒ อร่อย	-	(อ่อย) = หร่อย	-	-	-

การผันเสียงวรรณยุกต์โดยใช้ ๕ นิ้วให้เป็นประโยชน์

- คำเป็น ใช้ทั้ง ๕
- คำตายนั้นหนา ใช้ ๔ นิ้ว

การผันเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

ชนิด พยางค์	เสียง	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรกลาง (สระเสียงสั้น) คำเป็น		จํา	จํ่า	จํ้า	จํ๊า	จํ๋า
อักษรกลาง (สระเสียงสั้น) คำตาย		-	จัด	จัด	จัด	จัด
อักษรกลาง (สระเสียงยาว) คำเป็น		ดา	ด่า	ด้า	ด๊า	ด๋า
อักษรกลาง (สระเสียงยาว) คำตาย		-	ดาด	ดาด	ดาด	ดาด
อักษรสูง (สระเสียงสั้น) คำเป็น		-	ขัน	ขัน	-	ขัน
อักษรสูง (สระเสียงสั้น) คำตาย		-	ขัด	ขัด	-	-
อักษรสูง (สระเสียงยาว) คำเป็น		-	ล่า	ล้า	-	ล่า
อักษรสูง (สระเสียงยาว) คำตาย		-	ลาด	ลาด	-	-
อักษรต่ำ (สระเสียงสั้น) คำเป็น		มัน	-	มัน	มัน	-
อักษรต่ำ (สระเสียงสั้น) คำตาย		-	-	มั่ง	มั่ง	มั่ง
อักษรต่ำ (สระเสียงยาว) คำเป็น		มาน	-	ม่าน	ม่าน	-
อักษรต่ำ (สระเสียงยาว) คำตาย		-	-	โคก	โคก	โคก
อักษรต่ำ (เดี่ยว) คำเป็น		มัน	-	มัน	มัน	-
อักษรต่ำ (เดี่ยว) - “ห” ช่วยผัน		-	หมั้น	หมั้น	-	หมั้น
อักษรต่ำ (เดี่ยว) คำตาย		-	-	มัต	มัต	มัต
อักษรต่ำ (เดี่ยว) - “ห” ช่วยผัน		-	หมัต	หมัต	-	-
อักษรต่ำ (คู่) คำเป็น		คราม	-	คร้าม	คร้าม	-
อักษรสูง		-	ขราม	ขราม	-	ขราม
อักษรต่ำ (คู่) คำตาย		-	-	คลาด	คลาด	คลาด
อักษรสูง		-	ขลาด	ขลาด	-	-